

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym do Sądu Rejonowego w Częstochowie w dniu 27 listopada 2014 roku powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. na rzecz powódki kwotę 3.374,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 października 2014 roku oraz kosztami procesu.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 16 lutego 2016 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt VIII GC 284/15, Sąd Rejonowy w Częstochowie:

1. zasądził od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. na rzecz powódki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. kwotę 2.851,03 zł. wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości 13% w stosunku rocznym od 7 października 2014 roku do 22 grudnia 2014 roku, w wysokości 8% w stosunku rocznym od 23 grudnia 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku, w wysokości 7% w stosunku rocznym od 1 stycznia 2016 roku;
2. zasądził od pozwanego na rzecz powoda 385,00 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu.

Przedmiotowy wyrok został wydany w oparciu o następujący ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny.

Strony są przedsiębiorcami. Pozwana prowadzi działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń majątkowych i osobowych. Powódka powstała z przekształcenia spółki cywilnej (...), a przedmiotem jej działalności był m.in. najem pojazdów. W dniu 4 sierpnia 2014 roku należący do H. C. samochód marki F. (...) o nr rej. (...) uczestniczył w wypadku drogowym spowodowanym przez sprawcę, którego pojazd ubezpieczony był u pozwanego. W wyniku kolizji pojazd H. C. został uszkodzony. Poszkodowany nie miał możliwości korzystania z innych pojazdów, gdyż uszkodzony samochód był jedynym dostawczym. Nie dysponował także wolnymi środkami, które umożliwiłyby zakup pojazdu analogicznego, do tego, który został uszkodzony.

W dniu 12 sierpnia 2014 roku H. C. zawarł z powódką umowę najmu samochodu zastępczego marki F. (...). W umowie ustalono m.in., iż wysokość czynszu ustalona wg cennika wynajmu pojazdów wynosi 241,00 złotych netto za dobę, a także, iż zwrot pojazdu nastąpi, w przypadku szkody częściowej w dniu naprawy samochodu, uwzględniając rzeczywisty czas naprawy. Najem auta zastępczego trwał od dnia 12 sierpnia 2014 roku do dnia 9 września 2015 roku. Z tego tytułu powódka wystawiła poszkodowanemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 8.300,04 zł brutto za 28 dni najmu, płatną do dnia 25 września 2015 roku.

Poszkodowany poinformował pozwanego o zaistniałym wypadku oraz szkodzie jaką poniósł. W toku postępowania likwidacyjnego pozwany zakwalifikował szkodę związaną z uszkodzeniami pojazdu, jako częściową. Uszkodzony samochód został przyjęty do naprawy blacharsko-lakierniczej dnia 12 sierpnia 2014 roku. Poszkodowany zlecił naprawę samochodu S. Z. spółce zoo w Z., który jest jedynym serwisem autoryzowanym marki F. na terenie Z., a z usług, którego to zakładu korzystał już wcześniej. Zakład jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰. W firmie w sierpniu – wrześniu 2014 zatrudnionych było 3 lakierników i 1 lub 2 blacharzy. W dniu 13 sierpnia 2014 roku zakład naprawczy sporządził kalkulację, która zaakceptowana została przez pozwanego w dniu 18 sierpnia. W tym samym dniu warsztat złożył zamówienie na części zamienne, które dostarczono w dniu 20-21 sierpnia 2014 roku. W dniu 26 sierpnia, zgodnie z żądaniem ubezpieczyciela, wykonano oględziny po naprawie blacharskiej. Naprawę zakończono w dniu 9 września 2014 roku, a w dniu następnym nastąpił zwrot pojazdu poszkodowanemu.

Proces przeprowadzenia naprawy został wydłużony. Naprawa blacharsko lakiernicza winna zostać wykonana w ciągu 6 dni roboczych. Uwzględniając zakres uszkodzeń pojazdu, dni wolne od pracy, problem zgłoszenia szkody, sporządzenia oceny technicznej, zaopatrzenia w części zamienne, technologiczny czas naprawy gwarantujący dotrzymanie należytej jakości podczas naprawy pojazdu zgodnie z reżimami producenta pojazdu oraz organizację warsztatu i konieczność transportu technologicznego pomiędzy stanowiskami optymalny czas naprawy nie powinien trwać dłużej niż do dnia 31 sierpnia 2014 roku tj. 21 dni. W dniu 12 sierpnia 2014 roku H. C. zawarł z powódką

umowę cesji wierzytelności, na podstawie której przelał na nią swoją wierzytelność - prawo do zwrotu kosztów z tytułu najmu u powoda auta zastępczego, a która to wierzytelność przysługiwała mu w związku ze szkodą komunikacyjną zarejestrowaną pod nr (...) u pozwanej. Pismem z dnia 7 października 2014 roku pozwana poinformowała poszkodowaną o przyznaniu odszkodowania za 14 dni najmu pojazdu w wysokości 3.374,00zł. Pomimo odwołania pozwana podtrzymała swoją decyzję.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wskazał, że uszkodzenie pojazdu uzasadniało wynajęcie pojazdu zastępczego na czas naprawy, a koszty z tym związane pozostawały w normalnym związku przyczynowym. Powyższe nie oznacza jednak automatycznie, iż powodowie mogą żądać zwrotu kosztów za cały okres kiedy pojazd pozostawał w warsztacie naprawczym. Z zebranego materiału dowodowego wynika, iż proces naprawy został nieznacznie wydłużony. Jak wynika z opinii biegłego sądowego W. K. łączny czas przeznaczony na efektywną naprawę pojazdu, oparty na czasach technologicznych, nie powinien przekroczyć 6 dni roboczych. Jednocześnie biegły wskazał, iż technologiczny czas naprawy różni się od efektywnego. Wszelkie kosztorysy opierają się na fabrycznych normach naprawczych. Oznacza to, że czasy operacji wynikające z kosztorysu dotyczą faktycznego czasu wykonywania konkretnej operacji, tzn. czasu wybudowania, lub zabudowania elementu, gdzie przygotowany merytorycznie pracownik dochodzi do pojazdu przygotowanego do naprawy posiadając przygotowane wszystkie niezbędne narzędzia, a sam proces naprawczy przebiega bez jakichkolwiek utrudnień, podobnie jak przy montażu pojazdu w fabryce. W praktyce procesy naprawcze trwają znacznie dłużej, co wynika z konieczności przygotowania narzędzi, utrudnień w pracy z powodu pracy z elementami zniszczonymi w wypadku, przerwami w pracy itp. Oczywistym jest również, że pracownik zatrudniony na konkretną ilość godzin wynikającą z angażu, efektywnie pracuje nieco mniej. W przybliżeniu po uwzględnieniu przygotowania i posprzątania stanowiska, przerwy na posiłek oraz toalety, efektywny czas pracy był wyższy o 20%, co przy 8 godzinnym dniu pracy sprawia, iż czas przeznaczony na naprawę wynosi 6 dni roboczych.

Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw, aby zakwestionować złożoną przez biegłego W. K.. Biegły wskazał na okoliczności, które wpływają na przyjęty czas naprawy. W szczególności uzasadniają konieczność oczekiwania na zweryfikowany kosztorys, czy moment zakupu części zamiennych. Poczyniony przez biegłego wywód jest przekonujący, a mając uwadze kwalifikacje i doświadczenie biegłego Sąd uznał wydaną przez niego opinię za prawidłową, tym przyjął, iż przekazanie pojazdu do eksploatacji powinno nastąpić 31 sierpnia 2014 roku, a nie 10 września 2014 roku.

Uwzględniając powyższe łączny uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego wynosił 21 dni, co przy uwzględnieniu stawki dziennej 296,43zł uprawniało do żądania odszkodowania w łącznej wysokości 6.225,03zł, po uwzględnieniu natomiast wpłaconej kwoty 3.374,00zł do domagania się dopłaty w wysokości 2.851,03zł.

Reasumując, Sąd Rejonowy stwierdził, iż cedent był uprawniony do wynajęcia pojazdu na czas naprawy pojazdu uszkodzonego, a także, iż koszt najmu stanowi szkodę, za którą odpowiedzialność ponosi pozwana. Zakres tej odpowiedzialności obejmuje rekompensatę z tytułu poniesionych kosztów najmu pojazdu zastępczego w okresie od 12 do 31 sierpnia 2014 roku. Łącznie zatem cedentowi przysługiwało odszkodowanie w wysokości 6.225,03zł. Istniejąca z tego tytułu wierzytelność została skutecznie przeniesiona na powódkę i zaspokojona jedynie częściowo (3.374,00 zł.), co czyni żądanie pozwu usprawiedliwionym w zakresie kwoty 2.851,30 zł. Mając zatem powyższe na uwadze powództwo Sąd ten uznał powództwo za częściowo zasadne i na mocy art. 805 k.c., 822§ 1, art. 817 k.c. w zw. z art. 481 k.c., art. 361§1 i 2 k.c. oraz art. 509 § 1 i 2 k.c. i nast., zasądził kwotę 2.851,30 zł wraz z odsetkami za opóźnienie, w pozostałym zaś zakresie powództwo, jako bezzasadne podlegać winno oddaleniu.

O kosztach Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o art. 100 k.p.c. dokonując ich stosunkowego rozdzielenia. Powódka wygrała proces w 84%, z dochodzonej bowiem kwoty 3.374,00 zł zasadna była jedynie kwota 2.851,30 zł. Kosztami powódki były: opłata sądowa w wysokości 169,00zł, wynagrodzenie z tytułu zastępstwa procesowego- 600,00zł, opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17,00zł. Z łącznej zatem kwoty 786,00zł powódce przysługiwała do zwrotu kwota 660,24 zł. Pozwany wygrał proces w 16 %, a jego koszty tworzyły wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 600,00 zł, opłata skarbową od złożonego pełnomocnictwa – 17,00 zł oraz zaliczka na biegłego w wykorzystanej części tj. kwota 1.125,20 zł. Z łącznej zatem kwoty 1.725,20 zł pozwanemu do zwrotu przysługiwała kwota 276,03 zł. Dokonując zatem

stosunkowego rozdzielenia zasądzone od pozwanego na rzecz powódki różnicę w wysokości 385,00 zł (zaokrąglając do pełnego złotego).

Wysokość przyznanych kosztów wynika z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. nr 163 poz. 1349 z 2002r).

Od powyższego wyroku apelację złożyła pozwana, zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie punktu 1 co do kwoty 1.164,03 zł wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości 13% w stosunku rocznym od dnia 07 października 2014 roku do dnia 22 grudnia 2014 roku, w wysokości 8% w stosunku rocznym od dnia 23 grudnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, w wysokości 7% w stosunku rocznym od dnia 01 stycznia 2016 roku, oraz w zakresie pkt. 2.

Wyrokowi temu pozwana zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, w tym zwłaszcza:

- art. 361 § 1 ko, polegające na zasądzeniu tytułem odszkodowania kwoty, która nie jest następstwem normalnego działania sprawcy, za które odpowiedzialność ponosi ubezpieczyciel;

- art. 361 § 2 kc oraz art. 824¹ § 1 kc. poprzez niewłaściwe zastosowanie skutkujące odpowiedzialnością pozwanej większą co do zakresu, która przekracza wysokość powstałej szkody;

- art. 362 kc poprzez jego niezastosowanie;

2. istotne naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, w tym zwłaszcza: art. 233 § 1 kpc polegające na wydaniu orzeczenia bez wszechstronnego wyjaśnienia sprawy i dowolną oraz błędną ocenę dowodów poprzez przyjęcie, że pozwana jest zobowiązana do zapłaty kwoty 2.851,30 zł tytułem pozostałej części odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego.

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej zasługiwała na uwzględnienie.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, że w postępowaniu przed Sądem I instancji powódka (poprzednio powodowie), będąca cesjonariuszem wierzycelności o naprawienie szkody, dochodziła od pozwanej jako ubezpieczyciela zwrotu poniesionych przez poszkodowanego cedenta H. C. kosztów wynajmu pojazdu zastępczego za okres 28 dni przy stawce 241,00 zł. netto za dobę, co stanowiło łączną kwotę 6.784,00 zł. netto. Bezsporne jest również, że pozwana uznała za uzasadniony okres najmu w wymiarze 14 dni i wypłaciła powódce z tego tytułu kwotę 3.374,00 zł. netto. Spór przez Sądem Rejonowym dotyczył w rezultacie kwoty 3.374,00 zł. stanowiącej koszt wynajmu za nie uznany przez pozwaną 14-dniowy okres wynajmu. Pozwana nie kwestionowała bowiem zastosowanej w umowie pomiędzy powódką a poszkodowanym dobowej stawki najmu.

Nie może budzić wątpliwości, że wszystkie wskazane wyżej kwoty, w tym kwota objęta pozwem były kwotami wyrażonymi w wartościach netto, tj. nie uwzględniającymi podatku od towarów i usług (VAT). Zapłaty tak wyrażonych kwot domagała się powódka od ubezpieczyciela, zarówno w postępowaniu likwidacyjnym, jak też przez Sądem. Również kwota 3.374,00 zł. wypłacona przez pozwaną w toku postępowania likwidacyjnego była wyrażona w wartości netto (vide: pismo k. 32-33).

W wyniku przeprowadzenia postępowania dowodowego, a w szczególności na skutek uwzględnienia opinii biegłego sądowego z zakresu oceny technicznej i wartości szkód samochodowych W. K. Sąd Rejonowy przyjął za uzasadniony okres wynajmu pojazdu zastępczego w wymiarze 21 dni, co nie zostało skutecznie zakwestionowane przez strony zarówno w postępowaniu I -instancyjnym, jak i nie zostało zaczepione apelacją. Uznając za uzasadnione dodatkowe 7 dni najmu pojazdu i ustalając wysokość odszkodowania za ten okres Sąd Rejonowy przyjął jednak wadliwie stawkę dobową najmu wyrażoną w wartości brutto (tj. w kwocie 296,43 zł.), wychodząc w tym zakresie ponad żądanie powódki, która domagała się zwrotu kosztów wynajmu w kwocie netto (241,00 zł.). Skutkowało to przyjęciem i zasądzeniem przez ten Sąd należnej powódce za dodatkowo uwzględniony okres najmu kwoty 2.851,03 zł. brutto, zamiast prawidłowo 1.687,00 zł. netto

(241,00 zł. x 7 dni).

Mając powyższe względy na uwadze Sąd Okręgowy, uwzględniając apelację pozwanej dokonał korekty zaskarżonego wyroku zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c. i obniżył kwotę zasądzoną w punkcie 1 wyroku do kwoty 1.687,00 zł. (wraz z odsetkami), tj. bez doliczenia podatku VAT. Jednocześnie dodał punkt 2, w którym oddalił powództwo w pozostałej części objętej apelacją. Sąd Rejonowy zasądzając jedynie część z dochodzonej pozewem należności i nie wypowiadając się co do pozostałej części nie orzekł bowiem o całości żądania. Ponieważ zakresem zaskarżenia objęto jedynie punkt 1 wyroku, tylko w tym zakresie Sąd odwoławczy mógł orzec o częściowym oddaleniu powództwa. Tym samym należało dodać do zaskarżonego wyroku punkt 3, w którym zasądzono od powódki na rzecz pozwanej kwotę 470 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem I instancji, po ich stosunkowym rozdzieleniu. Każda ze stron wygrała proces w 50 %. Powódka poniosła koszty w łącznej wysokości 786,00 zł. (opłata od pozwu 169,00 zł, koszty zastępstwa procesowego 600,00 zł. i koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa 17,00 zł.). Pozwana z kolei poniosła koszty postępowania pierwszoinstancyjnego w kwocie 862,50 zł. (koszty zastępstwa 600,00 zł., opłaty skarbowej od pełnomocnictwa 17,00 zł. i koszty opinii biegłego 1.125,00 zł.).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono stosownie do jego wyniku, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c. oraz przy uwzględnieniu § 2 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz. 1804). Zasądzone koszty postępowania apelacyjnego w kwocie 239,00 zł obejmują kwotę 59,00 zł opłaty apelacyjnej i 180,00 zł kosztów zastępstwa procesowego przez radcę prawnego.